

คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

FAR6th

The National and International Academic
Conference on Fine and Applied Arts

TRANSFORMATION

“ศิลปกรรมวิจัย” ประจำปี 2563

โลกเปลี่ยน **ศิลป์** เปลี่ยนโลก

28 สิงหาคม พ.ศ. 2563

สารบัญ

	หน้า
สารจากอธิการบดีมหาวิทยาลัยขอนแก่น	3
โครงการจัดประชุมวิชาการ.....	4
กำหนดการจัดประชุมวิชาการ.....	7
คณะกรรมการพิจารณาบทความ	13
กำหนดการนำเสนอผลงานวิชาการ	15
บทความกลุ่มทัศนศิลป์และการออกแบบ การนำเสนอแบบบรรยาย Oral Presentation (ผ่านช่องทาง Zoom meeting)	
FAR101 การพัฒนาภาพประกอบเรื่องตำนานทำเทียนด้วยเทคนิคจิตรกรรมสีน้ำ เอกราช วรสมุทรปราการ	24
FAR102 การออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์จากถุงน้ำยาล้างไตกรณีศึกษา : โรงพยาบาลสรรพสิทธิประสงค์ อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี ไผทมาศ ประเสริฐศรี	39
FAR103 ผลิตภัณฑ์เซรามิกสำหรับเก็บรักษาผักและผลไม้ พรเพชร กิ่งไธสง	57
FAR104 การออกแบบมาสคอตสำหรับเทศกาลทะเลบัวแดงบาน บึงหนองหาน อำเภอกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี จิรเดช เจริญชนม์	75
FAR105 การศึกษาและพัฒนาอุปกรณ์ออกกำลังกายเพื่อป้องกันโรคกระดูกพรุนในผู้สูงอายุ คุณานนต์ ทรงถาวรพงศ์	84
FAR106 การออกแบบสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์เครื่องปั้นดินเผา ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของชุมชนมอญจังหวัดปทุมธานี กนกนาฏ พรหมนคร	103
FAR107 การออกแบบเรขาคณิตจากสถาปัตยกรรมสำหรับเป็นสื่อประกอบการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สาระพระพุทธศาสนาในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ศิริรัตน์ อดุทธามาศ์	122
การนำเสนอแบบโปสเตอร์ Poster Presentation กลุ่มสาขาทัศนศิลป์และการออกแบบ	
FAR109 พัฒนาการวาดเส้นสร้างสรรค์ ไชโย พันธดี	138
FAR110 แสง-เงาบนอารยธรรมเขมรจากความงดงามสู่การเสื่อมสลาย ชยารัฐ จุลสุคนธ์	154
FAR111 อุปรากรจีน “เอ็งกอ” คณะศาลเจ้าปู่-ย่า จังหวัดอุดรธานี : ความงามของสีล้วน ลวดลาย และการผสมผสานทางวัฒนธรรม สู่การสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรม ทรงวุฒิ แก้ววิศิษฐ์.....	173
FAR112 การพัฒนาถ่านคุกก้อนอัดด้วยสีจากวัสดุธรรมชาติ มาริษา เอี่ยมวงศ์	200
FAR113 การสร้างสรรค์ผลงานทัศนศิลป์ในรูปแบบวิดีโออาร์ตสัญลักษณ์สถาปัตยกรรมร้างในสังคมเมือง ทรงวุฒิ ลิ้มมหาคุณ	203
FAR114 โครงการสร้างสรรค์ผลงานประติมากรรมร่วมสมัยชุด “สติ” ธวัชชัย ช่างเกวียน	215

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

FAR117	การพัฒนาบรรจุภัณฑ์และตราสินค้าผลิตภัณฑ์แปรรูปจากฝ้ายอ้อมครามกลุ่มคุ้มคราม จังหวัดสกลนคร ธิดาพร มีขุนทด	229
FAR118	การออกแบบมาสคอตน้องแคสแต ดอกไม้ประจำ มทร.อีสาน เทพฤทธิ์ ไชยจันทร์	244
FAR119	การออกแบบอัตลักษณ์ผลิตภัณฑ์ท้องถิ่นวิสาหกิจชุมชนชนชาวนินสมุนไพร สุวิพัชร โสวภาค	253
FAR120	การรับรู้ความรู้สึกด้านอารมณ์ของผู้ชมภาพยนตร์ ด้วยเทคนิคการจัดแสงและสี สุธีย์ จุฬากาญจน์	265
FAR121	การสร้างสรรค้ภาพถ่ายสารคดีมรดกวัฒนธรรม “หมี่พีมาย” ภัทรศักดิ์ สิมโฮง	278
บทความกลุ่มสาขาคอนกรีและการแสดง การนำเสนอแบบบรรยาย Oral Presentation (ผ่านช่องทาง Zoom meeting)		
FAR201	การสร้างความตระหนักเรื่องปัญหาโรคไข้เลือดออก แก่นักเรียนโรงเรียนเทศบาล 1 (บ้านเขาแก้ว) โดยใช้กระบวนการละครสร้างสรรค์ ตฤตา สมพงศ์	287
FAR202	หมอลำขอข้าว : รูปแบบ คุณค่า ในบริบทสังคมวัฒนธรรมอีสาน ดวงฤทัย บุญสินชัย.....	302
FAR203	ลำเพลินนกยูงทอง วิจิต ภัคศิริรัตน์	312
การนำเสนอแบบโปสเตอร์ Poster Presentation กลุ่มสาขาคอนกรีและการแสดง		
FAR204	รูปแบบการแสดงหุ่นกระบอกคณะเพชรทองเรือสู่การสร้างสรรค์นาฏศิลป์ร่วมสมัย พรนลิน ไพโรเขต	330
FAR205	สังคีตลักษณ์และการดนตรีแจ๊สในเพลง West Coast Blues ของ เวส มอนท์โกเมอรี่ กฤษฎา วงศ์คำจันทร์	337
FAR206	การสร้างสรรค้นาฏศิลป์ร่วมสมัย ชุด เสียงแดนแนงฟ้า จากวรรณกรรม เรื่อง ชูลู นางอ้ว ภรณ์ยา แสนบุญ	347
FAR207	ระบำ “เรือกอและ” สู่นาฏศิลป์ร่วมสมัย ยุทธพงศ์ ต้นประดู่	358
บทความกลุ่มสาขาวัฒนธรรม การนำเสนอแบบบรรยาย Oral Presentation (ผ่านช่องทาง Zoom meeting)		
FAR301	การเลี้ยงช้างในสปป.ลาว ในยุคโลกาภิวัตน์ เฉลิมขวัญ สุปิงคลัด	378
FAR303	บทความปริทัศน์ความผูกพันกับสถานที่กับภูมิทัศน์สถานศึกษา วันอาสาฬห์ พิทักษ์	388

การสร้างความตระหนักเรื่องปัญหาโรคไข้เลือดออก แก่นักเรียนโรงเรียนเทศบาล 1
(บ้านเขาแก้ว) โดยใช้กระบวนการละครสร้างสรรค์

The Awareness on Problem of Dengue Hemorrhagic Fever to Students
at 1st Municipal School (Ban Kao Kaew) by Process of Creative Drama.

ตถาตา สมพงษ์^{1*}

Tathata Sompong^{1*}

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างความตระหนักเกี่ยวกับการแก้ปัญหาโรคไข้เลือดออกให้กับนักเรียนโรงเรียนเทศบาล 1 (บ้านเขาแก้ว) โดยใช้กระบวนการละครสร้างสรรค์และเพื่อสร้างกลุ่มเด็กและเยาวชนในพื้นที่ให้ดำเนินกิจกรรมการแก้ปัญหาโรคไข้เลือดออกในชุมชนสืบเนื่องไป กลุ่มเป้าหมายคือนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 และ 6 โรงเรียนเทศบาล 1 (บ้านเขาแก้ว) จำนวน 81 คน โดยใช้วิธีการศึกษาเชิงคุณภาพ เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัยคือการสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วมและแบบสัมภาษณ์ ซึ่งมีกลุ่มประชากรผู้ให้สัมภาษณ์จำนวน 4 กลุ่มคือ 1) เจ้าหน้าที่ในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลเขารูปช้างสาขา 2 (เขาแก้ว) จำนวน 4 คน 2) ประชากรในชุมชนบ้านเขาแก้ว ม. 2 ต.เขารูปช้าง อ.เมือง จ.สงขลา จำนวน 9 คน 3) ครูโรงเรียนเทศบาล 1 (บ้านเขาแก้ว) จำนวน 3 คน 4) ผู้ชมการแสดงละคร จำนวนประมาณ 320 คน ผู้วิจัยได้ลงพื้นที่ภาคสนามเพื่อเก็บข้อมูลเกี่ยวกับการแพร่ระบาดของโรคไข้เลือดออกในชุมชนเป็นระยะเวลาย้อนหลัง 3 ปี เพื่อนำข้อมูลดังกล่าวมาออกแบบกระบวนการละครสร้างสรรค์ที่นำมาทดลองใช้กับนักเรียนกลุ่มเป้าหมายทั้งหมด 7 ครั้ง คือ การจัดกระบวนการละครสร้างสรรค์ในชั้นเรียนตามวัตถุประสงค์ของกระบวนการในแต่ละครั้ง จำนวน 5 ครั้ง และการจัดโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับความรู้และเทคนิคการสร้างละครละคร ครั้งที่ 1 และ 2 จำนวน 2 ครั้ง จากการประเมินผลหลังจัดกระบวนการละครสร้างสรรค์พบว่านักเรียนกลุ่มเป้าหมายมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโรคไข้เลือดออกมากขึ้น ตระหนักถึงความสำคัญของการแก้ปัญหาเรื่องโรคไข้เลือดออกในชุมชนของตนเอง ซึ่งนักเรียนสามารถบอกสาเหตุของปัญหา ผลกระทบของปัญหา และวิธีแก้ไขปัญหาได้ นักเรียนสามารถคิดเชื่อมโยงตนเองกับชุมชนของตนเอง นำไปสู่การร่วมกันแก้ไขปัญหาของชุมชนอย่างมีส่วนร่วม โดยมีครู เจ้าหน้าที่ในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลเขารูปช้าง และผู้ปกครองเป็นผู้รับรู้ปัญหาในชุมชนเพื่อร่วมกันแก้ไขปัญหาดังกล่าวอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน และมีการก่อตั้งกลุ่มเด็กและเยาวชนขึ้นเพื่อให้ดำเนินกิจกรรมการแก้ปัญหาโรคไข้เลือดออกในชุมชนสืบเนื่องไป

คำสำคัญ ละครสร้างสรรค์ ไข้เลือดออก กระบวนการ

¹ตถาตา สมพงษ์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา E-mail address: out_sideme@hotmail.com

Abstract

The aim of this research was to raise awareness of Hemorrhaging due to Dengue Fever for Students at 1st Municipal School (Ban Kao Kaew) through the Process of Creative Drama. The target group was students of year four and year six at The 1st Municipal School (Ban Kao Kaew). This process made us of Qualitative Research. The research tools were The Participant Observation, The responses to the Interviewing Form and The Process of Creative Drama. The groups Interviewed were 1) The Officers, four people, at Sub-district Hospital of Koa Roob Chang Field 2 (Koa Kaew) 2) General population in the community, amounting to 10 people 3) Three teachers in The 1st Municipal School (Ban Kao Kaew) 4) Eighty one students in The 1st Municipal School (Ban Kao Kaew). As the researcher, I collected data on problem of Dengue Hemorrhagic Fever through observation of participants, interviews, and face-to-face interaction with people. I also examined statistical data from three prior years of patient numbers affected by Dengue Hemorrhagic Fever at Ban Koa Kaew, Koa Roop Chang Sub-district, Maung District, Songkhla Province. As the researcher I created a Creative Drama process to be used with the following aim. The Creative Drama Process was used in a classroom once a week for seven weeks. The Process was to teach Basic Acting and provide techniques in Creating a Drama Workshop and finally presenting a Drama Performance to the public. The result of this research was that the target group has chosen the characters they appreciated from the Drama Performance. The characters described actions that helped to solve the problem of Dengue Hemorrhagic Fever in their community. And through the drama process they could connect directly with and solve problem situations in their own community.

Keywords: Creative Drama, Dengue Hemorrhagic Fever, Facilitator

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

โรคไข้เลือดออกคือโรคติดต่อซึ่งมีสาเหตุมาจาก ไวรัสเดงกี (Dengue virus) อาการของโรคนี้นั้นในระยะแรกจะเหมือนอาการไข้หวัดธรรมดา จึงทำให้ผู้ป่วยเข้าใจคลาดเคลื่อนว่าตนเป็นเพียงไข้หวัดและไม่ยอมไปรับการรักษาที่ถูกต้องในทันที ซึ่งโรคไข้เลือดออกมีความรุนแรงของโรคหลายระดับ ตั้งแต่อาการเล็กน้อยไปจนถึงเกิดภาวะช็อก อันเป็นสาเหตุของการเสียชีวิตได้ โรคไข้เลือดออกต้องอาศัยยุงลายเป็นพาหะนำโรค เมื่อยุงลายกัดกินเลือดของผู้ป่วยที่ติดมีเชื้อไวรัส เชื้อไวรัสจะเข้าสู่ระบบทางเดินอาหารของยุงลาย แล้วแบ่งตัวเพิ่ม ย้ายมาที่ต่อมน้ำลายของยุงลาย ซึ่งไวรัสเดงกีที่เจริญเติบโตในยุงลายพร้อมจะแพร่กระจายไปยังการกัดกินครั้งต่อไปของยุงลายใช้เวลาประมาณ 6-8 วัน เป็นเหตุให้ผู้ที่ถูกยุงลายกัดครั้งต่อไปป่วยเป็นไข้เลือดออก โรคไข้เลือดออกที่พบในประเทศไทยและประเทศในใกล้เคียงในเอเชียอาคเนย์เกิดจากไวรัส (Dengue) ชื่อของโรคนี้นี้จึงชื่อว่า Dengue Hemorrhagic Fever (DHF) ซึ่งถือว่าเป็นปัญหาสำคัญทางการแพทย์ เนื่องจากมีผู้ป่วยต่อปีเป็นจำนวนมาก และหากผู้ป่วยไม่ได้รับการรักษาที่ถูกต้องและทันเวลาอาจทำให้ผู้ป่วยช็อกและเสียชีวิตได้ โดยการศึกษาข้อมูลจากหนังสือที่เกี่ยวกับไข้เลือดออกพบว่าการระบาดครั้งแรกของโรคเริ่มที่ประเทศฟิลิปปินส์ เมื่อปี พ.ศ. 2497 และระบาดครั้งแรกในประเทศไทยเมื่อ พ.ศ. 2501 (สมศักดิ์ โสเสชา และคณะ, ๒๕๓๑)

จากการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลเขารูปช้างสาขา 2 ทำให้ทราบว่าโรคไข้เลือดออกเป็นโรคติดต่อที่เป็นปัญหาใหญ่ปัญหาหนึ่งของอำเภอเมืองสงขลา ซึ่งติดต่อโดยยุงลายเป็นพาหะนำโรค ที่ผ่านมากระทรวงสาธารณสุขร่วมกับกระทรวงศึกษาธิการได้ดำเนินการเฝ้าระวังป้องกันและควบคุมโรคมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2530 และดำเนินการมาจนถึงปัจจุบัน สถานการณ์การเกิดโรคไข้เลือดออกยังคงระบาดทุกปี ซึ่งพบมากในกลุ่มอายุ 5-14 ปี ร้อยละ 70 และในกลุ่มประชากรอายุ 15-24 ปี มีแนวโน้มสูงขึ้น ดังนั้นจึงต้องดำเนินการกำจัดแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลายในสถานที่ต่างๆ ซึ่งเป็นทั้งสถานที่ส่วนบุคคลและสถานที่สาธารณะ เช่น บ้าน โรงเรียน ชุมชนและศาสนสถาน ซึ่งถือเป็นแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลายที่นำโรคไข้เลือดออก โดยเฉพาะโรงเรียนซึ่งเป็นที่ได้กลุ่มอายุดังกล่าวใช้เวลาส่วนใหญ่เรียนและทำกิจกรรมมากกว่าอยู่ที่บ้าน ประกอบกับการออกหากินของยุงลายซึ่งเป็นสัตว์นำโรคก็ใช้เวลากลางวันในการหากินและแพร่เชื้อ และจากรายงานระบาดวิทยาของเครือข่ายสุขภาพโรงพยาบาลสงขลา ประจำปี พ.ศ. 2559 (1 ม.ค.-29 ม.ค. พ.ศ. 2559) พบผู้ป่วยโรคไข้เลือดออก จำนวน 796 ราย อัตราป่วยเท่ากับ 461.96 ต่อแสนประชากร พบกระจายอยู่ทุกตำบล ตำบลที่มีอัตราป่วยสูงสุด คือ ตำบลพะวง ตำบลเขารูปช้าง ตำบลบ่อหย่าง ตำบลทุ่งหวัง ตำบลเกาะยอ และตำบลเกาะแก้ว ตามลำดับ คิดเป็นร้อยละ 485.99, 431.60, 422.88, 221.06, 154.77 และ 201.37 ต่อแสนประชากร ตามลำดับ และพบว่าสัดส่วนที่พบแหล่งเพาะพันธุ์ลูกน้ำยุงลายมากที่สุด คือ วัดและโรงเรียน ร้อยละ 45 รองลงมาคือบ้านเรือน ที่อยู่อาศัย ร้อยละ 40 และหน่วยงานราชการ สถานประกอบการและอื่นๆ อีกร้อยละ 15 ประกอบกับโรงเรียนเทศบาล 1 บ้านเขาแก้ว ซึ่งเป็นโรงเรียนในพื้นที่รับผิดชอบของสถานีอนามัยเขารูปช้าง สาขา 2 (เขาแก้ว) มีการระบาดของโรคไข้เลือดออกทุกๆปี ปีงบประมาณ กลินนาวิ (2562, 3 มกราคม). ข้าราชการสถานีอนามัยตำบลเขารูปช้าง สาขา 2 (เขาแก้ว) [บทสัมภาษณ์].

จากปัญหาการเกิดและแพร่ระบาดของโรคไข้เลือดออกในพื้นที่อย่างต่อเนื่องทำให้เห็นว่าโรงเรียนเป็นสถานที่ ๆ เด็กและเยาวชนมาเรียนและทำกิจกรรมร่วมกันในช่วงเวลากลางวัน และหากต้องการจะให้ความรู้เพื่อนำไปสู่การแก้ไขปัญหาาร่วมกัน คือการให้ความรู้และสร้างความตระหนักให้กับเด็กและเยาวชน เนื่องจากเด็กและเยาวชนยังละเลยด้านการป้องกันโรคและการไม่เห็นความสำคัญเรื่องจิตสาธารณะ ซึ่งตนเองเป็นผู้เกี่ยวข้องเนื่องจากเป็นคนใน

พื้นที่ ผู้วิจัยจึงต้องการนำกระบวนการละครสร้างสรรค์ที่มีความเหมาะสมกับการเรียนรู้ของเด็กในวัยประถมศึกษาตอนปลายนี้เพื่อสร้างความตระหนักเกี่ยวกับปัญหาโรคไข้เลือดออกให้กับนักเรียนโรงเรียนเทศบาล 1 บ้านเขาแก้วโดยใช้กระบวนการละครสร้างสรรค์ และเพื่อสร้างกลุ่มเด็กและเยาวชนในพื้นที่ให้ดำเนินกิจกรรมการแก้ปัญหาโรคไข้เลือดออกในชุมชนสืบเนื่องไป เนื่องจากละครสร้างสรรค์ (Creative Drama) “ซึ่งหมายถึงละครที่ไม่เป็นทางการเกิดขึ้นจากการสมมุติบทบาทของผู้ร่วมกิจกรรมภายใต้สถานการณ์สมมุติที่ได้กำหนดไว้ เพื่อนำไปสู่การพัฒนาผู้ร่วมกิจกรรมเป็นสำคัญ” (ปาริชาติ จิงวิวัฒนาภรณ์ 2547 : 14) ดังนั้นละครสร้างสรรค์จึงเป็นละครที่ให้ความสำคัญกับกระบวนการ (process) มากกว่าผลงาน (product) โดยมุ่งเน้นให้ผู้ร่วมกิจกรรมพัฒนาศักยภาพด้านต่างๆ ผ่านการปฏิบัติจริงเพื่อการเรียนรู้เฉพาะกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง

โดยพื้นฐานแล้ว คำว่าละครสร้างสรรค์ (Creative Drama) เป็นลักษณะของการใช้บทบาทสมมุติเพื่อพัฒนาทักษะการใช้จินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ในการแสดงออก พัฒนาการของละครสร้างสรรค์เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องในหลายๆ ประเทศ จนกระทั่งกลายเป็นส่วนหนึ่งของรายวิชาเรียนในระบบการศึกษาของบางประเทศ เช่น สหรัฐอเมริกา อังกฤษ และญี่ปุ่น สำหรับในประเทศไทยนั้นก็ได้เริ่มมีการสอน “ละครสร้างสรรค์” ในลักษณะของกิจกรรมสร้างสรรค์สำหรับเด็กตามสถาบันเอกชนบ้าง หรือเปิดสอนเป็นรายวิชาหนึ่งในระดับอุดมศึกษาบ้าง แต่ยังไม่มีการพัฒนาการใช้ “ละครสร้างสรรค์” ให้สามารถบูรณาการต่อการเรียนการสอนอย่างจริงจัง ละครสร้างสรรค์ (Creative Drama) เริ่มจากแรงจูงใจอื่นๆ เช่น รูปภาพ วัตถุสิ่งของ เสียงต่างๆ ดนตรี บทเพลง บทกวี ปริศนาคำทาย หรือธรรมชาติรอบๆ ตัว ผู้นำกิจกรรมจะสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ด้วยการให้ผู้ร่วมกิจกรรมได้ทำการสำรวจข้อมูล วิจัยข้อมูล ตั้งคำถาม แสวงหาคำตอบ ทดลองสมมุติฐานด้วยประสบการณ์สมมุติ แสดงออกทางความคิดด้วยกาย วาจา และความรู้สึก โดยมีผู้นำกิจกรรมหรือครูผู้เป็นเสมือนพี่เลี้ยงในการตั้งคำถามและให้ความสะดวกในการเรียนรู้สำหรับผู้ร่วมกิจกรรมซึ่งละครสร้างสรรค์สามารถสร้างประโยชน์ได้มากมาย ดังนี้ ละครสร้างสรรค์พัฒนาจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ ละครสร้างสรรค์พัฒนาทักษะการคิด ละครสร้างสรรค์พัฒนาทักษะของการสื่อสารกับผู้อื่น ละครสร้างสรรค์พัฒนาทักษะสังคม ละครสร้างสรรค์พัฒนาการมองคุณค่าเชิงบวกในตัวเอง ละครสร้างสรรค์พัฒนาการรับรู้และสร้างความเข้าใจถึงสภาพความเป็นจริงในสังคม และช่วยให้ตระหนักถึงปัญหาที่มีอยู่ในสังคม ละครสร้างสรรค์พัฒนาทักษะในการใช้ร่างกายและการใช้ภาษา ละครสร้างสรรค์พัฒนาทักษะการอ่าน ละครสร้างสรรค์เป็นจุดเริ่มต้นไปสู่ความเข้าใจในศิลปะที่แท้ของการละคร ละครสร้างสรรค์พัฒนาจิตใจให้ละเอียดอ่อน สร้างเสริมจริยธรรมในจิตใจ ละครสร้างสรรค์เป็นเทคนิคการสอนได้ในวิชาอื่นๆ

ผู้วิจัยเล็งเห็นความสำคัญของการแก้ปัญหาการระบาดของโรคไข้เลือดออกในชุมชนบ้านเขาแก้ว โดยมีกลุ่มเป้าหมายเป็นเด็กนักเรียนในโรงเรียนเทศบาล 1 (บ้านเขาแก้ว) โดยการใช้กระบวนการละครสร้างสรรค์เพื่อให้ความรู้ สร้างความตระหนักเกี่ยวกับปัญหาโรคไข้เลือดออกและสร้างกลุ่มเด็กและเยาวชนในพื้นที่ให้ดำเนินกิจกรรมการแก้ปัญหาโรคไข้เลือดออกในชุมชนต่อไป โดยมีหัวใจสำคัญของการจัดกระบวนการละครสร้างสรรค์คือการให้เด็กนักเรียนรู้จักเชื่อมโยงตนเองกับชุมชน ปัญหาของชุมชน เพื่อนำไปสู่การร่วมกันนำเสนอความคิดเห็นและร่วมหาทางออกในการแก้ปัญหาดังกล่าวในที่สุด

1.2 วัตถุประสงค์

1.2.1 เพื่อสร้างความตระหนักเกี่ยวกับการแก้ปัญหาโรคไข้เลือดออกให้กับนักเรียนโรงเรียนเทศบาล 1 (บ้านเขาแก้ว) โดยใช้กระบวนการละครสร้างสรรค์

1.2.2 เพื่อสร้างกลุ่มเด็กและเยาวชนในพื้นที่ให้ดำเนินกิจกรรมการแก้ปัญหาโรคไข้เลือดออกในชุมชน
สืบเนื่องไป

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มประชากรที่ 1 เจ้าหน้าที่ในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลเขารูปช้างสาขา 2 (เขาแก้ว) จำนวน 4 คน

กลุ่มประชากรที่ 2 ประชากรในชุมชนบ้านเขาแก้ว ม.2 ต.เขารูปช้าง อ.เมือง จ.สงขลา จำนวน 10 คน

กลุ่มประชากรที่ 3 ครูโรงเรียนเทศบาล 1 (บ้านเขาแก้ว) จำนวน 3 คน

กลุ่มประชากรที่ 4 นักเรียนโรงเรียนเทศบาล 1 (บ้านเขาแก้ว) จำนวน 81 คน

2. เครื่องมือการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการทำวิจัยครั้งนี้ คือการสังเกตการณ์ การสัมภาษณ์และการจัดกระบวนการละคร
สร้างสรรค์

1. การสังเกตการณ์

- 1) การสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วม
- 2) การสังเกตการณ์แบบไม่มีส่วนร่วม

2. การสัมภาษณ์

ผู้วิจัยได้กำหนดกลุ่มประชากรในการศึกษา 4 กลุ่ม มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

กลุ่มประชากรที่ 1 เจ้าหน้าที่ในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลเขารูปช้างสาขา 2 (เขาแก้ว)
จำนวน 4 คน

กลุ่มประชากรที่ 2 ประชากรในชุมชนบ้านเขาแก้ว ม.2 ต.เขารูปช้าง อ.เมือง จ.สงขลา จำนวน 10
คน

กลุ่มประชากรที่ 3 ครูโรงเรียนเทศบาล 1 (บ้านเขาแก้ว) จำนวน 3 คน

กลุ่มประชากรที่ 4 ผู้ชมการแสดงละคร จำนวนประมาณ 320 คน

3. การรวบรวมข้อมูล

ในการรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยได้ทำการค้นคว้าและรวบรวมข้อมูลดังต่อไปนี้คือ

3.1 เอกสาร ตำราทางวิชาการ

1) หนังสือความรู้เรื่องไข้เลือดออกสำหรับชาวบ้าน ของสมศักดิ์ โล่เลขา และคณะ ผู้วิจัยได้ศึกษา
โรคไข้เลือดออก อาการและการรักษาและการณรงค์ควบคุมไข้เลือดออก

2) หนังสือสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพเรื่องไข้เลือดออก ของชิษณุ พันธุ์เจริญ และอุษา ทิสยากร
ผู้วิจัยได้ศึกษาทำไมไข้เลือดออกจึงต้องมีการสูญเสีย

3) หนังสือไข้เลือดออกเด็งกี ของกนกทิพย์ ทิพย์รัตน์ และคณะ ผู้วิจัยได้ศึกษาการดูแลรักษา การ
ป้องกันและควบคุมโรค และวัคซีนเด็งกี

4) หนังสือวิกฤติไข้เลือดออก วิกฤติสังคม ของชิษณุ พันธุ์เจริญ และคณะ ผู้วิจัยได้ศึกษาวงจรชีวิต
ยุงลาย

5) หนังสือจิตวิทยาเด็ก ของสุชา จันทน์เอม ผู้วิจัยได้ศึกษาเรื่องพัฒนาการด้านต่างๆ ของวัยเด็ก ตอนต้นและตอนปลาย เรื่องความสนใจของเด็ก การพัฒนาความสามารถด้านการคิด การให้เหตุผลและการแก้ปัญหาของเด็ก สถาบันที่มีอิทธิพลต่อพัฒนาการของเด็ก และสิ่งแวดล้อมกับพัฒนาการของเด็กไทย

6) หนังสือหลักการพื้นฐานการสอนระดับประถม ของเดนิส เฮส ผู้ศึกษาได้ศึกษาเรื่องบุคคลในโรงเรียนและเรื่องการเรียนรู้การสอน

7) หนังสือจิตวิทยาเด็กและวัยรุ่น ของศิริภิญญา ตระกูลรัมย์ ผู้ศึกษาได้ศึกษาเรื่องความรู้พื้นฐานของจิตวิทยาเด็กและวัยรุ่น พัฒนาการและพฤติกรรมต่างๆ และการเรียนรู้

8) หนังสือละครสร้างสรรค์สำหรับเด็ก ของปาริชาติ จีงวิวัฒนาภรณ์ ผู้วิจัยได้ศึกษาความหมายและประเภทของละครสร้างสรรค์สำหรับเด็ก

9) หนังสือการละครสำหรับเยาวชน ของพรรัตน์ ดำรุ่ง ผู้วิจัยได้ศึกษาความหมายและประเภทของการละครสำหรับเยาวชน

10) หนังสือจิตวิทยาการเรียนการสอน ของพรณี ชูทัย เจนจิต ผู้วิจัยได้ศึกษาบทบาทของจิตวิทยาในการศึกษา การจัดการศึกษาตามแนวคิดของกลุ่มมานุษยนิยม การจัดสิ่งแวดล้อมในการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ

11) หนังสือละครประยุกต์ การใช้ละครเพื่อการพัฒนา ของพรรัตน์ ดำรุ่ง ผู้ศึกษาได้ศึกษาการประยุกต์ใช้ละครเพื่อสร้างความเปลี่ยนแปลง ละครเพื่อการพัฒนาบุคคล ละครเพื่อการพัฒนาชุมชน เครื่องมือและกลวิธีของละครประยุกต์ และการประเมินกิจกรรมละครประยุกต์

12) ชุดตำราโรคระบาดวิทยาเรื่องโรคระบาดวิทยาพื้นฐาน ของสีลม แจ่มอุลิตรัตน์ ผู้ศึกษาได้ศึกษาเกี่ยวกับการระบาดของไข้เลือดออกในประเทศไทย

3.2 งานวิจัยและวิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยเรื่อง เทคโนโลยีการเฝ้าระวังและควบคุมแมลงพาหะ (พ.ศ.2530-2549)

บทความวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของนักศึกษาในกิจกรรมเฝ้าระวังดัชนีลูกน้ำยุงลายในมหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์: ต้นแบบเฝ้าระวังเชิงรุกในการป้องกันโรคไข้เลือดออกของพื้นที่สถานที่ศึกษา (วารสารการพัฒนาชุมชนและคุณภาพชีวิต ปีที่ 3 ฉบับที่ 1 มกราคม – เมษายน 2558)

บทความวิชาการเรื่อง เส้นทางสู่การวิจัยในชั้นเรียน: เส้นทางสู่ครูมืออาชีพ (วารสารวิชาการ ปีที่ 6 ฉบับที่ 8 สิงหาคม 2546)

ตำราเรื่อง การวิจัยในงานพัฒนาชุมชน (พ.ศ.2557)

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้นำข้อมูลจากแหล่งต่างๆ มาจัดเป็นหมวดหมู่และวิเคราะห์ได้ดังนี้

4.1 การวิเคราะห์เนื้อหา ผู้วิจัยได้ศึกษาจากเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ในด้านประเด็นเนื้อหาที่กำหนดไว้

ไว้

4.2 การวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลภาคสนาม จากการสัมภาษณ์ การสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วมและการสังเกตแบบมีส่วนร่วม

4.3 จัดให้เป็นหมวดหมู่และเรียบเรียงข้อมูลโดยวิเคราะห์ สรุปเรียบเรียงเป็นลายลักษณ์อักษร โดยนำข้อมูลจากเอกสาร บทความ งานวิจัยและการสัมภาษณ์มาอ้างอิง

ผลการวิจัย

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ลงพื้นที่ภาคสนามเพื่อสังเกตการณ์ สัมภาษณ์และเก็บข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาโรคไข้เลือดออกของคนในพื้นที่ชุมชนบ้านเขาแก้ว ตำบลเขารูปช้าง อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา และข้อมูลเชิงสถิติเกี่ยวกับจำนวนผู้ป่วยโรคไข้เลือดออกในระยะเวลาย้อนหลัง 3 ปี จากการสัมภาษณ์ เจ้าหน้าที่ในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลเขารูปช้างสาขา 2 (เขาแก้ว) จำนวน 4 คน ประชากรในชุมชนบ้านเขาแก้ว ม.2 ต.เขารูปช้าง จำนวน 10 คน ครูโรงเรียนเทศบาล 1 (บ้านเขาแก้ว) จำนวน 3 คน และนักเรียนโรงเรียนเทศบาล 1 (บ้านเขาแก้ว) จำนวน 81 คน เพื่อนำมาออกแบบกระบวนการละครสร้างสรรค์ ตามวัตถุประสงค์ของงานวิจัยคือเพื่อสร้างความตระหนักเกี่ยวกับการแก้ปัญหาโรคไข้เลือดออกให้กับนักเรียนโรงเรียนเทศบาล 1 (บ้านเขาแก้ว) โดยใช้กระบวนการละครสร้างสรรค์ และเพื่อสร้างกลุ่มเด็กและเยาวชนในพื้นที่ให้ดำเนินกิจกรรมการแก้ปัญหาโรคไข้เลือดออกในชุมชนสืบเนื่องไป ซึ่งผู้วิจัยแบ่งประเด็นต่างๆ ออกเป็นดังนี้

1. สรุปปัญหาเกี่ยวกับโรคไข้เลือดออกในชุมชนบ้านเขาแก้วจากการสัมภาษณ์
2. การจัดการกระบวนการละครสร้างสรรค์เพื่อสร้างความตระหนักเกี่ยวกับการแก้ปัญหาโรคไข้เลือดออกให้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 และ 6 โรงเรียนเทศบาล 1 (บ้านเขาแก้ว)
3. ผลที่เกิดขึ้นต่อนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 และ 6 โรงเรียนเทศบาล 1 (บ้านเขาแก้ว) หลังจากเข้าร่วมกระบวนการละครสร้างสรรค์
4. ผลจากการสอบถามความเข้าใจและทัศนคติของครูผู้สังเกตการณ์กระบวนการละครสร้างสรรค์
5. ผลจากการสอบถามความเข้าใจและทัศนคติของผู้ชมละครเวทีที่ได้จากกระบวนการละครสร้างสรรค์

1. สรุปปัญหาเกี่ยวกับโรคไข้เลือดออกในชุมชนบ้านเขาแก้วจากการสัมภาษณ์

จากการลงพื้นที่สัมภาษณ์เกี่ยวกับปัญหาโรคไข้เลือดออกในพื้นที่ชุมชนกลุ่มเป้าหมายทั้ง 4 กลุ่ม ได้ผลที่มีความเห็นตรงกันว่าปัญหาโรคไข้เลือดออกในชุมชนบ้านเขาแก้วเป็นปัญหาที่ต้องการการแก้ไขอย่างเร่งด่วน เนื่องจากมีจำนวนผู้ติดเชื้อไข้เลือดออกเป็นจำนวนมากในระยะเวลาที่ต่อเนื่อง จากข้อมูลย้อนหลัง 3 ปี มีจำนวนผู้ป่วยในชุมชน ดังนี้ ปี พ.ศ. 2559 มีจำนวนผู้ป่วย 19 ราย ปี พ.ศ. 2560 มีจำนวนผู้ป่วย 6 ราย และในปี พ.ศ. 2561 มีจำนวนผู้ป่วย 6 ราย ผู้ติดเชื้อส่วนใหญ่เป็นเด็กและวัยรุ่นที่มีอายุ ระหว่าง 0-25 ปี ซึ่งตำบลเขารูปช้างเป็นอันดับที่ 2 รองจากตำบลบ่อยางของจังหวัดสงขลาที่มีจำนวนผู้ป่วยเยอะที่สุด และจังหวัดสงขลาเป็นอันดับที่ 2 ที่มีผู้ป่วยไข้เลือดออกมากที่สุดของภาคเขต 12 โดยพื้นที่ที่พบลูกน้ำยุงลายมากที่สุดคือวัดและโรงเรียน รองลงมาคือครัวเรือน ปัญหาไข้เลือดออกในชุมชนอาจไม่มีผลกระทบร้ายแรงต่อคนในชุมชน แต่จะมีผลกระทบก็ต่อเมื่อมีการเสียชีวิตจากการติดเชื้อ ซึ่งปัญหาดังกล่าวสามารถบรรเทาได้ ปลุกฝัง และป้องกันได้ โดยการทำลายแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลายทั้งในครัวเรือนและพื้นที่ส่วนรวมของชุมชน

2. การจัดการกระบวนการละครสร้างสรรค์เพื่อสร้างความตระหนักเกี่ยวกับการแก้ปัญหาโรคไข้เลือดออกให้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 และ 6 โรงเรียนเทศบาล 1 (บ้านเขาแก้ว)

ผู้วิจัยได้ออกแบบกระบวนการละครสร้างสรรค์เพื่อนำไปสู่วัตถุประสงค์ของงานวิจัยในครั้งนี้ โดยมีขอบเขตทางด้านระยะเวลาในการลงพื้นที่ ตั้งแต่เดือนธันวาคม พ.ศ. 2561 ถึง เดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2562 จากการกำหนดระยะเวลา ร่วมกับกับครูชำนาญการในโรงเรียน ทำให้ได้วันและเวลาในการลงพื้นที่เพื่อจัดกระบวนการละครสร้างสรรค์ในห้องเรียนทั้งหมดจำนวน 7 ครั้ง ดังรายละเอียดในตารางด้านล่างนี้

ตารางที่ 1 แผนการจัดกระบวนการละครสร้างสรรค์

กิจกรรม	วัตถุประสงค์
1. ทำความรู้จักและสร้างความคุ้นเคย	เพื่อประเมินความเข้าใจและให้ความรู้เกี่ยวกับโรคไข้เลือดออกและอาการของผู้ป่วยให้กับนักเรียนกลุ่มเป้าหมาย
2. วงจรชีวิตยุงลาย	เพื่อให้นักเรียนกลุ่มเป้าหมายเข้าใจวงจรชีวิตยุงลาย
3. ความสัมพันธ์ของฉันทับชุมชน	เพื่อให้นักเรียนกลุ่มเป้าหมายสามารถคิดเชื่อมโยงตนเองกับที่มาของปัญหาในชุมชนเรื่องโรคไข้เลือดออกได้
4-5. โครงการอบรมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับความรู้และเทคนิคการสร้างละครละคร ครั้งที่ 1	<ol style="list-style-type: none"> 1. เพื่อสร้างความตระหนักเกี่ยวกับการแก้ปัญหาโรคไข้เลือดออกให้กับนักเรียนโรงเรียนเทศบาล 1 (บ้านเขาแก้ว) โดยใช้กระบวนการละครสร้างสรรค์ 2. เพื่อสร้างกลุ่มเด็กและเยาวชนในพื้นที่ให้ดำเนินกิจกรรมการแก้ปัญหาโรคไข้เลือดออกในชุมชนสืบเนื่องไป 3. เพื่อให้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 และประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเทศบาล 1 (บ้านเขาแก้ว) ฝึกปฏิบัติการละครโดยใช้เทคนิคทางด้านการละคร
6. ฉันทและวิธีการแก้ไขปัญหาไข้เลือดออกในชุมชนของฉันท	เพื่อประเมินผลความเข้าใจ ทศนคติเกี่ยวกับความสัมพันธ์ของตนเองกับปัญหาโรคไข้เลือดออกในชุมชน และเพื่อจัดตั้งกลุ่มเด็กและเยาวชนในพื้นที่ให้ดำเนินกิจกรรมแก้ปัญหาโรคไข้เลือดออกในชุมชนสืบเนื่องไป

กิจกรรม	วัตถุประสงค์
7. โครงการอบรมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับความรู้และเทคนิคการสร้างสรรค์ละคร ครั้งที่ 2	1. เพื่อนำเสนอผลงานทางด้านศิลปการละคร ออกสู่สาธารณชน 2. เพื่อนำเสนอประเด็นปัญหาโรคไข้เลือดออก ในชุมชน 3. เพื่อประเมินทัศนคติผู้ชมเกี่ยวกับการเชื่อมโยงตนเองกับปัญหาในชุมชนของตน

ในการจัดกระบวนการตามแผนการจัดกิจกรรมดังกล่าว ผู้วิจัยได้จัดกระบวนการในคาบชุมนุม คือ ทุกวัน อังคาร เวลา 14.30 – 15.30 น. และมีการจัดโครงการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับความรู้และเทคนิคการสร้างสรรค์ละคร ครั้งที่ 1 และครั้งที่ 2 ซึ่งในแต่ละครั้งจะมีวัตถุประสงค์ย่อยเพื่อนำไปสู่วัตถุประสงค์หลักของงานวิจัย เนื้อหาของการจัดกระบวนการที่ผู้วิจัยออกแบบและใช้จัดกระบวนการในห้องเรียนให้กับนักเรียนกลุ่มเป้าหมาย ผลสรุปของการจัดกระบวนการละครสร้างสรรค์แต่ละครั้ง และสิ่งที่ควรปรับปรุงแก้ไข โดยจะขอยกตัวอย่างของการจัดกระบวนการในแต่ละครั้ง ด้านล่างนี้

ครั้งที่ 1 ทำความรู้จักและสร้างความคุ้นเคย

เนื้อหาในการจัดกระบวนการ : ผู้นำกิจกรรมแนะนำตัวและบอกนักเรียนเกี่ยวกับที่มาและรายละเอียดของโครงการวิจัย ผู้นำกิจกรรมเปิดสื่อละครที่สร้างสรรค์ขึ้นเอง ซึ่งมีเนื้อหาเกี่ยวกับโรคไข้เลือดออกให้นักเรียนได้ดู แล้วตั้งคำถามก่อนดำเนินกิจกรรมจำนวน 3 ข้อ ดังนี้

- 1) นักเรียน รู้จักไข้เลือดออกไหม
- 2) นักเรียนเคยรู้จักใครที่เป็นไข้เลือดออกไหม หากเคย คนๆ นั้น เป็นใคร มีความสัมพันธ์กับเราอย่างไร ตอนที่เขาเป็นผู้ป่วยมีอายุเท่าไร และอาการป่วยของเขาร้ายแรงแค่ไหน
- 3) นักเรียนคิดว่าโรคไข้เลือดออกน่ากลัวไหม ทำไมถึงเป็นเช่นนั้น

หลังจากนักเรียนได้ช่วยกันตอบคำถามดังกล่าวข้างต้นแล้ว ผู้นำกิจกรรมให้นักเรียนทุกคนจับกลุ่มๆ ละ 7-8 คน หลังจากนั้นให้แต่ละกลุ่มวาดและเขียนรูปผู้ป่วยที่เป็นโรคไข้เลือดออกกว่ามีอาการอย่างไรบ้าง โดยให้วาดและเขียนตามความเข้าใจของนักเรียนเอง หลังจากวาดและเขียนอาการของผู้ป่วยโรคไข้เลือดออกเสร็จแล้ว จึงให้นักเรียนเดินดูภาพวาดของกลุ่มอื่นๆ ตามพื้นที่ห้อง เมื่อเสร็จแล้วให้กลับมาที่นั่งเดิม ผู้นำกิจกรรมพูดคุยสรุปกิจกรรมในวันนี้

ผลสรุปของการจัดกระบวนการ : จากการสังเกตการณ์ของผู้วิจัยและการสอบถามจากผู้ช่วยจัดกิจกรรมได้ผลดังนี้คือ นักเรียนทั้งหมดให้ความร่วมมือในการจัดกระบวนการเป็นอย่างดี ทุกคนตั้งใจดูสื่อละครและสามารถเข้าใจเกี่ยวกับเนื้อหาในละครได้ว่ามีเนื้อหาเกี่ยวกับอะไรบ้าง นักเรียนสามารถตอบคำถามทั้ง 3 ข้อได้หมด โดยคำตอบที่ได้ทำให้ผู้วิจัยได้ข้อมูลว่าในระยะเวลา 3 ปีย้อนหลัง ในชุมชนบ้านเขาแก้วมีผู้ป่วยเป็นโรคไข้เลือดออกอยู่พอสมควร มีทั้งนักเรียนที่เคยเป็นผู้ป่วยเองและมีญาติๆ เป็นผู้ป่วย มีทั้งผู้ป่วยที่มีอาการของโรคไม่รุนแรงและผู้ป่วยที่ถึงขั้นเสียชีวิต โดยผู้ป่วยส่วนใหญ่เป็นเด็กอายุประมาณ 7-9 ปี และนักเรียนสามารถถ่ายทอดความคิด ความเข้าใจเกี่ยวกับไข้เลือดออกออกมาเป็นผลงานศิลปะได้ดี โดยกระบวนการกลุ่มดังกล่าวทำให้นักเรียนทุกคนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและสร้างสรรค์ผลงานศิลปะร่วมกัน ทำให้ผู้วิจัยสามารถสรุปได้ว่า นักเรียนส่วนใหญ่ตั้งใจฟังและมีความเข้าใจในเนื้อหาที่ผู้วิจัยต้องการสื่อสารในการจัดกระบวนการครั้งนี้

สิ่งที่ควรปรับปรุงแก้ไข : ผู้วิจัยไม่ได้เตรียมอุปกรณ์เพื่อใช้เป็นสัญญาณในการเรียกรวม และไม่ได้แจ้งนักเรียนเกี่ยวกับกติการ่วมกันทำให้ต้องใช้เสียงดังในการอธิบายกระบวนการต่างๆ เนื่องจากนักเรียนมีจำนวนมาก ทำให้การจัดกระบวนการในห้องที่มีพื้นที่จำกัดเป็นไปได้ยาก ผู้วิจัยจึงจำเป็นต้องสร้างข้อตกลงร่วมกัน เช่น การมีสัญญาณระฆังเพื่อเป็นสัญญาณที่เข้าใจตรงกันว่าเมื่อได้ยินเสียงนี้แล้วต้องเงียบ

ภาพประกอบการจัดกระบวนการครั้งที่ 1 :

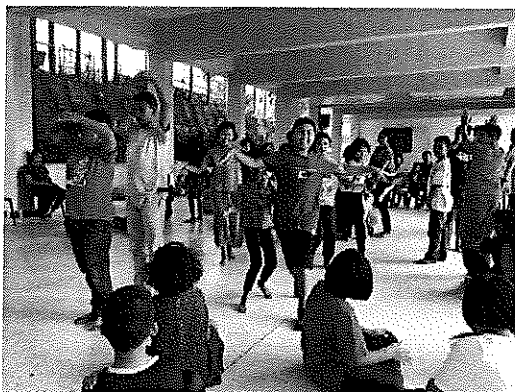
ภาพที่ 1.1 นักเรียนดูสื่อละครเกี่ยวกับไข้เลือดออก
ที่มา : ตถาดตา สมพงษ์

ภาพประกอบการจัดกระบวนการครั้งที่ 2 :

ภาพที่ 1.2 นักเรียนค้างทำนึ่งยุงลายระยะต่างๆที่มา
ที่มา : ทิพวรรณ สดศรี

ภาพประกอบการจัดกระบวนการครั้งที่ 4-5 :

ภาพที่ 1.3 จัดแสดงละครให้ผู้ปกครองชม
ที่มา : ตถาดตา สมพงษ์

ภาพประกอบการจัดกระบวนการครั้งที่ 7 :

ภาพที่ 1.4 การจัดแสดงละคร
ที่มา : ปิ่นลดา สิริภูวตล

3.ผลที่เกิดขึ้นต่อนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 และ 6 โรงเรียนเทศบาล 1 (บ้านเขาแก้ว) หลังจากเข้าร่วมกระบวนการละครสร้างสรรค์

ผู้วิจัยได้สอบถามนักเรียนผู้เข้าร่วมกระบวนการทั้งหมดหลังจากจัดแสดงละครเกี่ยวกับโรคไข้เลือดออก สามารถสรุปได้ว่านักเรียนทุกคนสามารถบอกได้ว่าปัญหาโรคไข้เลือดออกในชุมชนของตนเองเป็นอย่างไร มีความรุนแรงมากน้อยเพียงใด หรือเป็นเรื่องเร่งด่วนที่ต้องแก้ไขปัญหาหรือไม่ ซึ่งนักเรียนมีความคิดเห็นว่าโรคไข้เลือดออกในชุมชนของตนเองเป็นปัญหาที่ต้องทำการแก้ไขอย่างเร่งด่วน จึงค้นพบที่มาและสาเหตุของปัญหาว่ามาจากอะไร เช่น การขาดการดูแลของคนในชุมชน ไม่ว่าจะเป็นบ้านแต่หลังหรือพื้นที่ที่เป็นส่วนรวม เช่น โรงเรียน วัด เป็นต้น สืบค้นไปยังผลกระทบของปัญหาว่ามีอะไรบ้าง นักเรียนสามารถตอบได้ว่าหากมีเด็กที่ป่วยเป็นไข้เลือดออกก็ต้องหยุดเรียน ทำให้เรียนไม่ทันเพื่อน พ่อแม่ที่ต้องไปเฝ้าไข้ที่โรงพยาบาลก็จะขาดรายได้ หรือบางรายถ้ารุนแรงจริงๆ ก็อาจถึงขั้นเสียชีวิต เมื่อทราบผลกระทบของปัญหาแล้ว จึงให้นักเรียนหาวิธีแก้ไขปัญหาดังกล่าว ซึ่งนักเรียนสามารถตอบจาก

กระบวนการละครสร้างสรรค์ในคาบชุมนุมและโครงการเทคนิคฯ ได้ว่า 1) ควรเทน้ำที่ขังในพาชนะต่างๆ รอบตัวบ้าน
ทิ้งทุกๆ ๗ วันเพื่อป้องกันไม่ให้ยุงลายมาไข่ 2) หากมีแหล่งน้ำที่ไม่มีฝาปิดควรเลี้ยงปลาหางนกยูงหรือปลาหัวแก้วเพื่อ
กำจัดลูกน้ำยุงลาย 3) หาฝาปิดโถง อ่าง ถัง ในตัวบ้านให้มิดชิด เพื่อป้องกันยุงลายไปวางไข่ในแหล่งน้ำ 4) ใส่
ทรายอะเบทลงในแหล่งน้ำเพื่อป้องกันไม่ให้ยุงลายมาไข่ 5) ช่วยกันดูแลทั้งรอบบริเวณบ้านของเราและในที่สาธารณะ
ในชุมชนของเราอย่างต่อเนื่อง คำตอบเหล่านี้ได้มาจากการทำกระบวนการเพื่อให้นักเรียนร่วมกันค้นหาคำตอบเพื่อ
ตระหนักถึงการแก้ไขปัญหาโรคไข้เลือดออกในชุมชนของตนเองและปรากฏอยู่ในละครที่นักเรียนจัดแสดง ซึ่งละคร
ดังกล่าวนี้นักเรียนได้ร่วมกันคิดและสร้างสรรค์ขึ้นมาเพื่อนำเสนอประเด็นปัญหาดังกล่าวให้นักเรียนคนอื่นๆ ใน
โรงเรียน ครู และผู้ปกครองได้ชมกัน

4. ผลจากการสอบถามความเข้าใจและทัศนคติของครูผู้สังเกตการณ์กระบวนการละครสร้างสรรค์

ผู้วิจัยได้ประเมินความเข้าใจและทัศนคติของครูผู้สังเกตการณ์จากการใช้แบบสอบถามผู้ชมละครที่ได้จาก
กระบวนการละครสร้างสรรค์ ว่าละครที่ได้จากกระบวนการละครสร้างสรรค์ สามารถให้ความรู้แก่ผู้ชมและผู้ชม
เกี่ยวกับโรคไข้เลือดออก มองเห็นปัญหาโรคไข้เลือดออกในชุมชนของตนเองและสามารถคิดเชื่อมโยงตนเองกับการ
แก้ไขปัญหาดังกล่าวร่วมกันได้ ซึ่งสามารถสรุปเป็น 5 ประเด็นดังนี้ 1) ด้านความคิดเห็นและความรู้หลังจากชมละคร
นักเรียนสามารถนำทักษะการแสดงมาใช้ในการเผยแพร่ และให้ความรู้เรื่องไข้เลือดออก ซึ่งเป็นกระบวนการที่ดึงดูด
ผู้ชมให้สนใจดูละครและได้รับความรู้ไปพร้อมกับความบันเทิง นักเรียนสามารถถ่ายทอดองค์ความรู้เกี่ยวกับการ
ป้องกันโรคไข้เลือดออกผ่านการแสดงละคร ทำให้ผู้ชมได้รับความรู้และเข้าใจเกี่ยวกับโรคไข้เลือดออกได้ถูกต้อง
นักเรียนสามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันเพื่อป้องกันโรคไข้เลือดออกได้ ละครมีความแปลกและแตกต่างจากที่
เคยได้ชม นักเรียนสามารถสื่อสารและถ่ายทอดการแสดงออกมาได้ดี เข้าใจในสิ่งที่ต้องการจะสื่อกับผู้ชมในเรื่องของ
ปัญหาไข้เลือดออกและวิธีการป้องกัน ซึ่งการแสดงละครนั้นเป็นการสื่อสารที่มีความเข้าใจง่ายและมีความน่าสนใจกับ
กลุ่มเป้าหมายนักเรียนได้เป็นอย่างดี 2) ด้านความรู้หรือทัศนคติเกี่ยวกับปัญหาโรคไข้เลือดออกในชุมชนของตนเอง
หลังจากการชมละคร ได้ความรู้ในเรื่องของสาเหตุที่เกิดขึ้นไข้เลือดออกและวิธีการป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาโรค
ไข้เลือดออก ทำให้มีการระวังและสามารถนำมาใช้ในชีวิตประจำวันได้โดยง่ายจากเรื่องใกล้ตัว ซึ่งชุมชนได้มีการ
ป้องกันเรื่องนี้เป็นอย่างมาก ละครที่ได้รับชมให้ความรู้เรื่องโรคไข้เลือดออกได้เป็นอย่างดี สามารถทำให้เราเข้าใจถึง
สาเหตุของไข้เลือดออก ทำให้ชุมชนมีการแก้ไขปัญหาได้อย่างถูกต้อง ได้รับความรู้เพื่อนำไปเผยแพร่ต่อชุมชนได้อย่าง
ถูกต้อง ทำให้ชุมชนมีการแก้ปัญหาได้อย่างถูกต้องและถูกวิธี และคิดว่าเรายังมีกลวิธีหรือเทคนิคในการถ่ายทอด
ความรู้เพื่อให้คนหันมาสนใจหรือภัยที่เกิดจากไข้เลือดออกนั้นมีหลากหลายวิธี ไม่จำเป็นแค่การแจกเอกสารและอบรม
ซึ่งบางทีคนอาจไม่ให้ความสนใจที่จะอ่านมากนัก แต่พอมาใช้วิธีแสดงละครทำให้คนสนใจมากขึ้นและสามารถรับ
ความรู้และเข้าใจได้โดยง่าย 3) ด้านความสัมพันธ์ระหว่างตนเองและปัญหาโรคไข้เลือดออกในชุมชน คิดว่ามีส่วน
เกี่ยวข้องอย่างชัดเจนในส่วนของโรงเรียน ซึ่งมีงานอนามัยโรงเรียนที่ต้องทำงานร่วมมือกันกับทาง รพสต. ในเรื่องของ
สุขภาพอนามัย โรคติดต่อ โรคระบาดต่างๆ เพื่อป้องกันและระงับหรือควบคุมการแพร่กระจาย เพราะเราเองก็อาศัย
ในชุมชน หากชุมชนเกิดปัญหาโรคไข้เลือดออกขึ้น เราก็ต้องมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหานั้น อีกทั้งยังต้องร่วมมือกับคน
ในชุมชนหามาตรการป้องกันโรคไข้เลือดออกไม่ให้กลับมาเป็นปัญหากับชุมชน เกี่ยวข้องกับสุขภาพอนามัยของตนเอง
และครอบครัว รวมถึงบุคคลรอบข้าง เพื่อวิธีการในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเรื่องโรคไข้เลือดออกไม่ให้แพร่กระจาย
4) ด้านความเกี่ยวข้องของลูกหลานในชุมชนที่มีต่อการแก้ไขปัญหาโรคไข้เลือดออกในชุมชน มีส่วนร่วมในการช่วย
แก้ปัญหาและป้องกัน เพื่อให้เกิดปัญหาน้อยลง ซึ่งนำความรู้ที่ได้รับจากการอบรมมาใช้ในชีวิตประจำวันได้ โดยการมี

ข้อสงสัย มีข้อซักถาม ขอคำปรึกษาจากผู้ใหญ่และวิธีในการปฏิบัติตนเมื่อเกิดโรคไข้เลือดออก การมีส่วนร่วมจากผู้นำชุมชน มีการเรียนรู้ที่จะป้องกันโรคไข้เลือดออก เพราะชุมชนอยู่ร่วมกัน การแก้ปัญหาที่ดี นอกจากการมีส่วนร่วมจากผู้นำในชุมชน คนภายในชุมชนแล้วนั้น ยังต้องมีกลุ่มเด็กและเยาวชนที่รับทราบถึงปัญหา มีการเรียนรู้ที่จะป้องกันเพื่อสร้างองค์ความรู้ที่ยั่งยืนกับเด็กในชุมชน ใช้ความรู้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาโรคไข้เลือดออกได้อย่างถูกต้องอย่างน้อยก็นำความรู้ที่ได้จากการฝึกอบรมมาพูดคุยให้กับที่บ้านถึงอันตรายที่เกิดขึ้น รวมถึงวิธีการปฏิบัติตนเมื่อเกิดโรค 5) ด้านอื่นๆ เป็นเทคนิคและวิธีนำเสนอที่ดีมาก ทำให้คนหันมาสนใจและให้ความสำคัญเกี่ยวกับโรคไข้เลือดออกมากขึ้น ซึ่งทำให้ลดจำนวนการเกิดโรคได้ สามารถเข้าใจและนำไปปฏิบัติได้จริง เป็นละครที่สร้างสรรค์ มีการแทรกองค์ความรู้ต่างๆ เข้าไปในละคร เป็นสิ่งที่ดีในการนำมาเผยแพร่ ทำให้รู้และเข้าใจได้ง่าย ซึ่งเป็นเทคนิคในการเรียนการสอนได้เป็นอย่างดี

5. ผลจากการสอบถามความเข้าใจและทัศนคติของผู้ชมละครเวทีที่ได้จากกระบวนการละครสร้างสรรค์

ผู้วิจัยได้ประเมินความเข้าใจและทัศนคติของผู้ชมละครจากการใช้แบบสอบถามผู้ชมละครที่ได้จากกระบวนการละครสร้างสรรค์ ว่าละครที่ได้จากกระบวนการละครสร้างสรรค์ สามารถให้ความรู้นักแสดงและผู้ชมเกี่ยวกับโรคไข้เลือดออก มองเห็นปัญหาโรคไข้เลือดออกในชุมชนของตนเองและสามารถคิดเชื่อมโยงตนเองกับการแก้ไขปัญหาดังกล่าวร่วมกันได้ ซึ่งสามารถสรุปเป็น 5 ประเด็นดังนี้ 1) ด้านความคิดเห็นและความรู้หลังจากชมละคร เด็กๆ มีความพร้อมและสามารถสื่อความหมายได้ถึงวิธีการป้องกันโรคไข้เลือดออก ได้ทำงานร่วมกัน ฝึกความสามัคคี และได้รับประโยชน์จากเรื่องยุงลาย ได้เห็นความเข้าใจของเด็กๆ เกี่ยวกับโรคไข้เลือดออก ว่าสาเหตุเกิดจากอะไรและสามารถป้องกันได้อย่างไร ให้ความรู้กับเด็กได้ดี สนุก ได้ข้อคิดดีๆ ค่ะ ตีมาก เพราะเด็กจะได้เข้าใจมากกว่าเดิม ตระหนักและเข้าใจในการป้องกันโรคไข้เลือดออก ความรู้สึกในผู้ปกครอง ทำให้เด็กมีความคิดและรู้จักเกี่ยวกับการป้องกันภัย หลังจากดูละครของเด็กๆ แล้ว ทุกคนทำได้ดีมากค่ะ การแสดงของเด็กๆ ให้ความรู้ได้มากค่ะ แสดงให้เห็นถึงโรคที่เกิดจากยุงลายและมีการป้องกันโรคได้อย่างชัดเจนค่ะ 2) ด้านความรู้หรือทัศนคติเกี่ยวกับปัญหาโรคไข้เลือดออกในชุมชนของตนเองหลังจากการชมละคร ทำให้เข้าใจได้ว่าสามารถป้องกันโรคไข้เลือดออกได้ การกำจัดแหล่งน้ำที่ก่อให้เกิดยุงลาย มีประโยชน์ ได้รู้วิธีป้องกันยุง การแพร่เชื้อของยุง สามารถรู้ถึงวิธีป้องกันโรคไข้เลือดออก ให้ความรู้ได้มาก ได้ความรู้มากขึ้น เพราะเข้าใจมากขึ้น ควรป้องกันการเกิดโรคตั้งแต่ต้นตอสาเหตุของการเกิดโรค รู้วิธีการกำจัดยุงลาย 3) ด้านความสัมพันธ์ระหว่างตนเองและปัญหาโรคไข้เลือดออกในชุมชน สามารถไปช่วยแนะนำเพื่อนบ้าน มีส่วนเล็กน้อย เพราะการที่เปิดน้ำใส่ถังโดยไม่ได้มีฝาปิด ทำให้เกิดยุงลายไปใช้ได้ง่าย เกี่ยวข้อง คือสามารถป้องกันไม่ให้เกิดแหล่งเพาะพันธุ์ของยุงได้ ด้วยการช่วยกันไม่ให้มีน้ำขัง มีส่วนช่วยในการป้องกันยุง ควรร่วมมือและป้องกัน เช่น ทำลายแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลาย เราต้องช่วยกันดูแลบริเวณบ้านไม่ให้มีน้ำขังค่ะ 4) ด้านความเกี่ยวข้องของลูกหลานในชุมชนที่มีต่อการแก้ไขปัญหาโรคไข้เลือดออกในชุมชน มีส่วนร่วม เมื่อเด็กๆ มีความรู้ ก็สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้และพวกเขาสามารถเอาความรู้ไปบอกต่อให้คนอื่นได้ ได้รู้และช่วยกันกำจัดแหล่งที่มีน้ำขังต่อไป เด็กสามารถนำความรู้จากการแสดงละครไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ เด็กๆ สามารถอธิบายและช่วยบอกวิธีกำจัดหรือลดจำนวนยุงลายลงได้ ต้องทำความเข้าใจถึงน้ำให้บ่อยๆ ค่ะ ช่วยเป็นกระบอกเสียงและปฏิบัติตนในการป้องกัน เด็กเข้าใจที่มาของยุง รู้วิธีช่วยกำจัดลูกน้ำ สามารถช่วยแก้ปัญหาในชุมชนได้ดีขึ้น เพราะมีความรู้ เข้าใจมากขึ้น 5) ด้านอื่นๆ ควรจัดให้มีกิจกรรมที่ให้ความรู้กับเด็กๆ บ่อยๆ เพื่อให้เด็กๆ ได้เข้าใจและมีความรู้เพิ่มขึ้น การแสดงละครตีมาก ค่ะ สื่อความหมายได้ดีและคิดว่าเด็กๆ ได้รับความรู้และสนุกกับกิจกรรมที่ได้ปฏิบัติ ให้มีการอบรมบ่อยๆ ควรมีการประชาสัมพันธ์และเผยแพร่การทำกิจกรรมในระดับอื่นๆ ต่อไป

จากการดำเนินงานและจัดกระบวนการข้างต้นทำให้ได้ผลการศึกษาว่า ปัญหาไข้เลือดออกในชุมชนเป็นปัญหา ส่วนรวม นักเรียนได้สืบค้นไปยังผลกระทบของปัญหา สามารถตอบได้ว่าหากมีเด็กที่ป่วยเป็นไข้เลือดออกก็ต้องหยุด เรียน ทำให้เรียนไม่ทันเพื่อน พ่อแม่ที่ต้องไปเฝ้าไข้ที่โรงพยาบาลก็จะขาดรายได้ หรือบางรายถ้ารุนแรงจริงๆ ก็อาจถึงขั้นเสียชีวิต เมื่อทราบผลกระทบของปัญหา จึงสามารถหาวิธีแก้ไขปัญหาโรคไข้เลือดออกในชุมชนของตนเองได้ ซึ่งนักเรียนสามารถบอกวิธีแก้ไขปัญหา เช่น 1) ควรเทน้ำที่ขังในภาชนะต่างๆ รอบตัวบ้านทิ้งทุกๆ 7 วันเพื่อป้องกันไม่ให้ยุงลายมาไข่ 2) หากมีแหล่งน้ำที่ไม่มีฝาปิดควรเลี้ยงปลาหางนกยูงหรือปลาหัวแก้วเพื่อกำจัดลูกน้ำยุงลาย 3) ช่วยกันดูแลทั้งรอบบริเวณบ้านของเราและในที่สาธารณะในชุมชนของเราอย่างต่อเนื่อง เป็นต้น คำตอบเหล่านี้ได้มาจากการทำกระบวนการละครสร้างสรรค์ ให้นักเรียนร่วมกันค้นหาคำตอบเพื่อตระหนักถึงการแก้ไขปัญหาโรคไข้เลือดออกในชุมชนของตนเองและคำตอบเหล่านี้ปรากฏอยู่ในละครที่นักเรียนจัดแสดง ซึ่งละครดังกล่าวนี้นักเรียนได้ร่วมกันคิดและสร้างสรรค์ขึ้นมาเพื่อนำเสนอประเด็นปัญหาดังกล่าวให้นักเรียนคนอื่นๆ ในโรงเรียน ครู และผู้ปกครองได้ชมกัน และผลจากการสอบถามครูผู้สังเกตการณ์ถึงความเข้าใจและทัศนคติหลังจากชมละครทำให้ทราบว่า ครูสังเกตเห็นว่านักเรียนกลุ่มเป้าหมายได้รับความรู้เกี่ยวกับไข้เลือดออก มีความตระหนักถึงความสำคัญของการร่วมกันแก้ไขปัญหาไข้เลือดออกในชุมชนของตนเองผ่านกระบวนการละครสร้างสรรค์ ละครที่นักเรียนกลุ่มเป้าหมายได้สร้างสรรค์และจัดแสดงขึ้นสามารถถ่ายทอดองค์ความรู้ สาเหตุ ผลกระทบ และวิธีการป้องกันโรคไข้เลือดออกได้อย่างเป็นรูปธรรม มีกลุ่มเด็กและเยาวชนที่สามารถทำงานเกี่ยวกับโรคไข้เลือดออกในชุมชนของตนเองต่อไปได้อย่างต่อเนื่อง โรงเรียนควรทำงานแก้ไขปัญหาระบาดของโรคไข้เลือดออกร่วมกับชุมชนและ รพสต. ประจำชุมชนต่อไป ผลจากการสอบถามผู้ชมละครถึงความเข้าใจและทัศนคติหลังชมละคร ทำให้ทราบว่าผู้ชมสังเกตเห็นว่านักเรียนกลุ่มเป้าหมายสามารถถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับโรคไข้เลือดออกได้อย่างดี นักเรียนมีความตระหนักในปัญหาเกี่ยวกับโรคไข้เลือดออกและเข้าใจวิธีการป้องกันโรคไข้เลือดออกอย่างชัดเจน ผู้ชมละครเองเข้าใจวิธีการป้องกันโรคไข้เลือดออกเพื่อแก้ปัญหาของโรคตั้งแต่ต้นตอของปัญหา ผู้ชมสังเกตเห็นความสัมพันธ์ของตนเองกับชุมชน ซึ่งมีส่วนในการร่วมกันป้องกันและแก้ไขปัญหาระบาดของโรคไข้เลือดออก เช่นการทำลายแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลาย เป็นต้น และผู้ชมเห็นว่านักเรียนกลุ่มเป้าหมายสามารถนำองค์ความรู้ที่ได้จากกระบวนการละครสร้างสรรค์ไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้ และนักเรียนสามารถเป็นกระบอกเสียงเพื่อให้ความรู้แก่คนอื่นๆ ในชุมชนได้อีกด้วย

สรุปผลการวิจัยและอภิปรายผล

การวิจัยในครั้งนี้พบว่านักเรียนกลุ่มเป้าหมายมีความตระหนักเกี่ยวกับปัญหาโรคไข้เลือดออกในชุมชนของตนเองจากการเข้าร่วมกระบวนการละครสร้างสรรค์ โดยกระบวนการทำให้นักเรียนตั้งคำถามเกี่ยวกับการเกิดปัญหา การหาสาเหตุของปัญหาจากการสร้างสถานการณ์สมมติในสถานที่ซึ่งยกตัวอย่างมาจากสถานที่จริงในชุมชน และเชื่อมโยงตนเองกับตัวละครในชุมชนที่สามารถคิดแนวทาง วิธีการเพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของจรรยา สุวรรณบำรุง จันทร์จรรย์ ถิอทองและธิดารัตน์ เอกศิรินิมิต เรื่องการมีส่วนร่วมของนักศึกษาในกิจกรรมเฝ้าระวังดัชนีลูกน้ำยุงลายในมหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์: ต้นแบบเฝ้าระวังเชิงรุกในการป้องกันโรคไข้เลือดออกของพื้นที่สถานศึกษา ที่เน้นการมีส่วนร่วมของนักศึกษา โดยแบ่งกิจกรรมออกเป็นช่วงๆ เช่นเดียวกัน ตั้งแต่ช่วงการสำรวจจัดชั้น

ลูกน้ำยุงลาย ช่วงความคิดเห็นต่อการสำรวจแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลาย และช่วงผลการสะท้อนคิดของผู้เข้าร่วมกิจกรรม ซึ่งผลจากการสะท้อนคิดของผู้เข้าร่วมกิจกรรมตรงกับงานวิจัยเล่มนี้คือผู้เข้าร่วมกิจกรรมมีความเห็นว่าหากรู้สาเหตุของปัญหาและมีวิธีจัดการ ป้องกันการแพร่ระบาดของลูกน้ำยุงลายในพื้นที่จะทำให้มีลูกน้ำยุงลายลดน้อยลง ปัญหาเรื่องไข่เลือดออกในพื้นที่ก็จะค่อยๆ หดไปในที่สุด ซึ่งทั้งนี้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมเองยังได้องค์ความรู้เกี่ยวกับโรคไข่เลือดออกจากการเข้าร่วมกิจกรรมเช่นเดียวกันและสามารถนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้อีกด้วย

การวิจัยในครั้งนี้พบว่าความร่วมมือของคนในชุมชนหลายๆ ภาคส่วนทำให้เกิดการร่วมกันตั้งคำถาม หาสาเหตุ ตระหนักถึงปัญหาในชุมชนของตนเองและเห็นความเกี่ยวข้องของตนเองและปัญหาในชุมชนของตน ตั้งแต่การรับทราบปัญหา วิเคราะห์ปัญหา มองหาวิธีการแก้ไขปัญหา ซึ่งอาจนำไปสู่การลดการแพร่กระจายของลูกน้ำยุงลายได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของศนิษา ตันประเสริฐ เรื่องประสิทธิผลของการมีส่วนร่วมของชุมชนกับการลดดัชนีลูกน้ำยุงลาย การให้นักเรียนกลุ่มเป้าหมายแสดงบทบาทสมมติส่งผลให้นักเรียนเข้าใจสถานการณ์จำลอง การแสดงความคิดเห็นในฐานะตัวละครที่สวมบทบาทในสถานที่และสถานการณ์นั้นๆ ทำให้นักเรียนสนุกกับการค้นหาสาเหตุของปัญหาผ่านตัวละคร มองเห็นปัญหาในฐานะตัวละคร และสามารถสื่อสารในฐานะตัวละครได้ ซึ่งมีความสอดคล้องกับวิทยานิพนธ์ของชุตินา แก้ววิเชียร เรื่องการพัฒนาความสามารถในการฟังและพูดภาษาจีนของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ โดยใช้บทสนทนาที่เน้นบริบทท้องถิ่นสงขลาร่วมกับบทบาทสมมติ ซึ่งเมื่อให้นักเรียนกลุ่มเป้าหมายทดลองใช้บทสนทนาในบทสนทนามาร่วมกับบทบาทสมมติทำให้นักเรียนเข้าใจสถานการณ์มากขึ้น และมีความกล้าพูดกล้าสนทนา สื่อสารได้มากขึ้น

ข้อเสนอแนะ

ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในการทำวิจัยเรื่อง การสร้างความตระหนักเรื่องปัญหาโรคไข่เลือดออก แก่ นักเรียนโรงเรียนเทศบาล 1 (บ้านเขาแก้ว) โดยใช้กระบวนการละครสร้างสรรค์ ดังนี้

1. ผู้วิจัยควรลงพื้นที่เพื่อเก็บข้อมูล ก่อนที่นักเรียนกลุ่มเป้าหมายจะสอบทดสอบความรู้ตามระยะเวลาดังกล่าว
2. ผู้วิจัยควรใช้พื้นที่ได้อาคารเรียนในการจัดกิจกรรมทุกครั้ง เนื่องจากเป็นที่โล่งและสามารถดูคนได้เยอะ และควรหาเวลาที่เหมาะสมในการจัดกิจกรรม ซึ่งต้องสร้างพื้นที่ๆ จะทำให้นักเรียนกลุ่มเป้าหมายมีสมาธิในการทำกิจกรรม โดยไม่ถูกรบกวนจากคนภายนอกที่เดินผ่านไปผ่านมาในบริเวณนั้นด้วย

เอกสารอ้างอิง

- กนกทิพย์ ทิพย์รัตน์ และคณะ. (๒๕๔๙). ไข่เลือดออกเต็งก็ ไวร้สวิทยา พยาธิกำเนิดจากกลไกภูมิคุ้มกัน การวินิจฉัย การดูแลรักษา วัคซีน การป้องกันและควบคุม. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์หมอชาวบ้าน.
- กุลวดี มกรภิรมย์. (๒๕๕๒). การละครตะวันตก. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จินตนา สุจจันนท์. (๒๕๕๔). การศึกษาตลอดชีวิตและการพัฒนาชุมชน. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- จรรยา สุวรรณบำรุง จันทร์จรรย์ ถือทอง และธิดารัตน์ เอกศิริมิตร. (๒๕๕๘). การมีส่วนร่วมของนักศึกษาในกิจกรรม เฝ้าระวังดัชนีลูกน้ำยุงลายในมหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์: ต้นแบบเฝ้าระวังเชิงรุกในการป้องกันโรคไข่เลือดออกของพื้นที่สถานศึกษา. วารสารการพัฒนาชุมชนและคุณภาพชีวิต, ปีที่ ๓(ฉบับที่ ๑), หน้า ๘๑ – ๙๓.
- ชิษณุ พันธุ์เจริญ และอุษา ทิสยากร. (๒๕๔๙). สื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพเรื่องไข่เลือดออก. กรุงเทพฯ: บริษัท ธนาเพรส จำกัด.

ชุติมา แก้ววิเชียร. (๒๕๕๙). *วิทยานิพนธ์เรื่องการพัฒนาความสามารถในการฟังและการพูดภาษาจีนของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ โดยใช้บทสนทนาที่เน้นบริบทท้องถิ่นสงขลา ร่วมกับบทบาทสมมุติ*. บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา. สงขลา.

ณัฐนรี ศรีทอง. (๒๕๕๒). *การเพิ่มศักยภาพภาวะความเป็นผู้นำในงานพัฒนาชุมชน*. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.

ณัฐพล วัชวิญญู วิจักขณ์ พานิช และณานเดช พ่วงจีน. (๒๕๕๒). *การเรียนรู้ด้วยหัวใจที่ใคร่ครวญ*. กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัด ภาพพิมพ์.

ธนา นิลชัยโกวิทย์ และอดิสร จันทรสข. (๒๕๕๙). *ศิลปะการจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อการเปลี่ยนแปลง คู่มือกระบวนการ จัดตปัญญา*. นครปฐม: โครงการผู้นำแห่งอนาคต คณะวิทยาการการเรียนรู้และศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

นพมาศ แวหงส์. (บรรณาธิการ). (๒๕๕๐). *บรรณาธิการ. พิธีทัศน์ศิลปะการละคร*. กรุงเทพมหานคร: โครงการเผยแพร่ผลงานวิชาการ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

บุญเสริม อ่วมอ่อง. (๒๕๖๐). *การดำเนินยุทธศาสตร์การจัดการพาหะนำโรคแบบผสมผสานเพื่อป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออกในประเทศไทย*. วารสารควบคุมโรค, ปีที่ ๔๓(ฉบับที่ ๑), หน้า ๑ – ๑๐.

ปาริชาติ จึงวิวัฒนาภรณ์. (๒๕๕๗). *ประวัติความเป็นมาของละครสร้างสรรค์. ละครสร้างสรรค์สำหรับเด็ก*. กรุงเทพมหานคร: พัฒนาคุณภาพวิชาการ.

ป้อม หลานปู่. *อรุณสวัสดิ์ครูพา เข้าวันใหม่ในโรงเรียนสร้างสุข*. กรุงเทพฯ: มูลนิธิเครือข่ายครอบครัว.

พรธณี ชูทัย เจนจิต. (๒๕๕๐). *จิตวิทยาการเรียนการสอน*. นนทบุรี: บริษัท เกรท เอ็ดดูเคชั่น จำกัด.

พรรัตน์ ดำรุ่ง และคณะ. (๒๕๖๒). *ข้ามศาสตร์ข้ามเวลา วิจัยการแสดงในวิถีวัฒนธรรม*. นนทบุรี: บริษัท ภาพพิมพ์ จำกัด.

พรรัตน์ ดำรุ่ง. (๒๕๕๐). *ประวัติและพัฒนาการของละครเยาวชน. การละครสำหรับเยาวชน. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย*.

พรรัตน์ ดำรุ่ง. (๒๕๕๗). *ละครเพื่อการพัฒนาบุคคล. ละครประยุกต์ การใช้ละครเพื่อการพัฒนา*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

พิริยะ อนุกุล. (๒๕๕๑). *วิทยานิพนธ์เรื่องการศึกษาที่มีส่วนร่วมของประชากรในการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออก: ศึกษาเฉพาะกรณี เทศบาลตำบลวังวิเศษ อำเภอวังวิเศษ จังหวัดตรัง*. บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา. สงขลา.

สมศักดิ์ โล่เลขา สุวรรณมา เรื่องกาญจนาเศรษฐ์ อรพรรณ เมธาติลกุล คำานวน อึ้งชูศักดิ์ สุรัชย์ กอประเสริฐศรี ่องอาจ เจริญสุข สมบัติ แทนประเสริฐสุข และศุภมิตร ชุนทสุทวิวัฒน์. (๒๕๓๑). *ความรู้เรื่องไข้เลือดออกสำหรับชาวบ้าน*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์หมอชาวบ้าน.

สุกัญญา สมไพบูลย์ และ ชันปการ แสงจันทร์. (๒๕๕๓). *ละครชุมชน*. กรุงเทพมหานคร: จรัสสินทวงศ์การพิมพ์.

สุชา จันทน์เอม. (๒๕๕๓). *จิตวิทยาเด็ก*. กรุงเทพฯ: บริษัทโรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช กัด.

ศนิษา ตันประเสริฐ. (๒๕๖๑). *ประสิทธิผลของการมีส่วนร่วมของชุมชนกับการลดดัชนีลูกน้ำยุงลาย*. วารสารควบคุมโรค, ปีที่ ๔๔(ฉบับที่ ๒), หน้า ๑๘๕ – ๑๙๔.

อดิสร จันทรสข ธนา นิลชัยโกวิทย์ และอัญชลี สติรเศรษฐ์. (๒๕๕๒). *การศึกษาเพื่อการเปลี่ยนแปลงอย่างลึกซึ้ง*. กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัด ภาพพิมพ์.

